

VERSLAG VERGADERING CCvD ARCHEOLOGIE

Centraal College van Deskundigen Archeologie

Datum : 1 maart 2010
Tijd : 13.30 – 17.30 uur
Plaats : Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed te Amersfoort
Kenmerk : SIKB-CCvD Archeo_N_10_42610

Aanwezig	Werkt bij	Afgevaardigd door / rol
Dhr. J. Klepper (JK)		voorzitter
Dhr. J. van den Bosch (JvdB)	SOB Research	NVAO
Dhr. Tj.J. Smit (TS)	Bouwfonds	NEPROM
Drs. J. de Boer (JdB)	Waternet	Unie v. Waterschappen
Drs. P. Deunhouwer (PD)	Gemeente Delft	NVvA
Mevr. J. Fix (JF)	Stadsregio Rotterdam	VNG
Dr. E.F. Gehasse (Eg)	RWS/DVS	RWS
Drs. J. Deeben (JD)	RCE	Rijk
Drs K. Esser (KE)	Archeoplan	VOiA
Drs. D. de Jager (DdJ)	Erfgoedinspectie	Rijk
Dhr. J. Hendriks (JH)	ADC Archeoprojecten	NVAO
Drs. A. Mars (AM)	Provincie Drenthe	IPO/IWC
Drs. M. Verbruggen (MV)	RAAP Archeologisch Advies	VOiA
Mevr. P. Schillemans	KIWA	VOC
Drs. N. Arts	Gemeente Eindhoven	CGA
Drs. E.N. Wieringa (EW)	SIKB	Secretaris
Mr. drs. W. de Koning (WdK)	SIKB	Programmadirecteur
Afwezig		
Prof. H. Fokkens (HF)	Universiteit Leiden	Archon
Prof. N. Roymans (NR)	Vrije Universiteit	Archon

Gasten

J. Bazelmans (RCE)
M. Hissel (MH agp 4)
H. Weerts (HW, RCE agp 6)
Tirza van Dalen (BRO/TNO, agp 6)
Dirk van Barneveld (VROM, agp 6)
Gerda de Bruin (RCE, agp 6)

Verslag

E. Wieringa

Actie

1. Opening, vaststelling agenda

Het CCvD wordt door Jos Bazelmans (JB) namens het managementteam van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) welkom geheten in het gebouw. De komende vergaderingen vinden de vergaderingen plaats bij de RCE. JB benadrukt dat het CCvD een belangrijke functie uitoefent binnen het archeologiebestel. 2010 is het jaar waarin Malta in Nederland geëvalueerd wordt. 2 punten zijn van publiek belang binnen erfgoedzorg. Als eerste het belang van erfgoed voor de mensheid en ten tweede is archeologie een wetenschappelijke activiteit. De gemaakte keuzes in het bestel waarin sprake is van een 'klant' en 'leverancier' staan soms op gespannen voet met elkaar. In deze context is zorg voor kwaliteit binnen de uitvoering een belangrijke taak van het CCvD.

Hans Klepper opent de vergadering, dankt de RCE/JB voor hun gastvrijheid en heet iedereen welkom.

Er zijn een tweetal afmeldingen namens Archon zijn HF en NR afgemeld. De agenda wordt zonder wijzigingen vastgesteld.

2 Samenstelling CCVD

- *Samenstelling: Terugkoppeling besluit Bestuursvergadering 18-02 (mondeling Wde Koning)*

Het bestuur heeft besloten namens de leveranciers twee zetels aan de NVAO en twee zetels aan de VOiA toe te kennen. De samenstelling is hiermee definitief vastgesteld.

De vergadering besluit met het volgende:

De vergadering neemt het besluit van het SIKB bestuur voor kennisgeving aan.

3 Praktijkpunten toepassing, toezicht KNA en vergunningverlening

- *Brief RCE aardwetenschappers (bijlage, ter info)*

De brief is ter kennisgeving aan de CCvD stukken toegevoegd.

VOiA: geeft aan dat de bijlage niet bij de inhoud van brief zelf lijkt te passen.

De RCE wordt gevraagd om uit te werken langs welke meetlat mensen getoetst zullen worden. Welke bijvakken volstaan bijvoorbeeld? Zo is er een verschil tussen aardwetenschappers voor en na 2007.

RCE: geeft aan dat dit strikt beperkt is tot de aardwetenschapper die tevens als leidinggevende functioneert. RCE zal dit nader uitwerken.

De vergadering besluit met het volgende

JD

RCE werkt dit nader uit en maakt dit bekend aan betrokken personen en organisaties.

4 Nota van Wijzigingen ontwerp KNA 3.2

- *Toelichting (E. Wieringa/M. Hissel)*
- *Nota van Wijzigingen ingekomen reacties met advies KNA commissie (bijlage 4a)*
- *Het verslag bijeenkomsten KNA commissie (n.a.v. ingekomen reacties, bijlage 4b)*
- *Gevraagd: akkoord advies KNA commissie (Nota van Wijzigingen en het Verslag)*
- *Gevraagd: akkoord advies programmabureau m.b.t. eisen aan actoren (Het Verslag)*
- *Gevraagd: akkoord KNA 3.2 vrijgeven april 2010*
- *Gevraagd: akkoord overgangstermijn van 6 maanden van versie 3.1 naar 3.2*
- *Gevraagd: akkoord met verzoek Minister tot aanwijzen van de KNA versie 3.2 dmv herziening Ramz*

Ter vergadering ligt de Nota van Wijzigingen met ingekomen reacties voor op het ontwerp van de KNA 3.2. Tevens bevat deze nota het advies van de KNA begeleidingscommissie. EW

licht de laatste stand van zaken toe tussen het einde van de ter kritiekfase en de laatste bijeenkomsten van de KNA commissie in januari en februari 2010.

De belangrijkste beslispunten en de punten waarop de KNA cie geen advies kan geven staan in het verslag van de KNA cie (bijlage 4b). Deze worden door EW per punt nader toegelicht.

- **Reactie CCvD ten aanzien van punt 1. Deponeren:**

NVAO: De NVAO geeft aan dat vanuit de provincie een fors amendement is ingebracht ten aanzien van hun rol, ook ten aanzien van deze technische update. Wat betekent het vooraf informeren van de deponhouder en wat is de reikwijdte hiervan voor het proces? Omdat dit nu niet overzien kan worden, ziet de NVAO graag dat deze rol niet nu, maar in de versie 4.0 nader geconcretiseerd wordt.

VOiA: sluit hierop aan, informeren is een uitnodiging om ook te reageren. Ongewenst als dit ook leidt tot ingrijpen in het wetenschappelijk proces. Er zijn nu twee bevoegde overheden die eisen stellen of kunnen ingrijpen in het proces.

NEPROM: er is veel (nog) niet geregeld ten opzichte van de KNA, ook bij deze versie. Er wordt telkens een enorme procesinspanning geleverd, terwijl veel rondom de KNA cq de context waarin deze moet opereren niet geregeld is. In dit licht beter het proces om te draaien en eerst de onduidelijkheden weg te nemen en dan pas de KNA te herzien.

IWC: het is een bijzonder vreemde gang van zaken en zeer onwenselijk als het CCvD de KNA cie om advies vraagt en vervolgens op haar eigen besluit rondom uitwerking rol deponhouder in de KNA 3.2 mbt informeren wil terugkomen.

WdK: geeft aan dat dit dilemma vaker voorkomt bij grote en kleine herzieningen. Zo heeft de evaluatie van Malta waarschijnlijk de nodige gevolgen, maar kan de KNA niet op alle ontwikkelingen blijven wachten cq is het niet handig het helemaal stil te leggen omdat sommige praktijkzaken nou eenmaal vragen om regelmatig actualiseren van de KNA. Het onderwerp deponeren/rol deponhouder ligt er net tussenin. Wel is het verstandig met de 4.0 te wachten tot de evaluatie van Malta rond is en duidelijk is wat de implicaties voor de KNA en het bestel zijn. De Monumentenwet heeft een indirecte sturing op de uitvoering, dit is een keuze van de wetgever geweest. Het stelsel binnen bodembeheer is helderder. Vergelijkbare discussies spelen daar niet.

Neprom: In feite zou de deponhouder wensen en eisen richting de gemeente als bevoegde overheid moeten aangeven. Het werkt nu niet de goede richting op.

WdK: Het klopt dat alle risico's eenzijdig zijn doorgeschoven naar de uitvoerder/vergunninghouder, ook in het geval van deponeren. Dit zou een punt van aandacht kunnen zijn voor de evaluatie.

De vergadering besluit met het volgende

Ondanks de discussies over deponeren besluit het CCvD het voorstel in het ontwerp van de KNA 3.2 te laten voor wat het is. De deponhouder wordt op dus voorhand geïnformeerd. E.e.a. conform het ontwerp van de KNA 3.2. Nadere uitwerking volgt in de KNA 4.0.

- Reactie CCvD ten aanzien van punt 2. Het selectieadvies:

VOiA: stelt de vraag of het selectieadvies in de KNA niet een zaak van de overheid is? Wat voegt het toe ihv besluit door een overheid?

RWS: Geeft aan het advies wel prettig te vinden, het is immers een advies, dat ook terzijde kan worden gelegd. Vraag is wat het probleem eigenlijk is?

RCE: Gemeente kan en mag zelf kiezen, ook als ze een second opinion zou willen aanvragen.

De vergadering besluit met het volgende:

Het advies zoals het als processtap in de KNA staat blijft ongewijzigd.

- Reactie CCvD ten aanzien van punt 3. Het metaproces:

EW: Hierover heeft nog apart overleg plaatsgevonden. Kritiek kwam van NVAO ivm met in hun optiek late toezending van de stukken. Last en ruggespraak kan niet naar behoren worden uitgevoerd. Het Programmabureau doet haar uiterste best stukken ruim van tevoren toe te zenden.

- Reactie CCvD ten aanzien van punt 4. Actoren:

T.a.v. Dubbele controle

EGI: heeft grote moeite met- en tevens tegen voorstel tot het schrappen van de dubbele controle indien het een actor op hetzelfde KNA niveau betreft. Hoe kan hierop geïnspecteerd worden dat die controle ook is uitgevoerd? Ihv zelfregulering is dit niet controleerbaar/

NVAO: Het heeft weinig toegevoegde waarde als de controleur de controleur controleert. Een senior moet in staat zijn zichzelf te controleren.

VOiA: In de KNA is dit immers al een historisch gegeven. De actor is nl. degene die de stap zelfstandig uitvoert.

VOC/KIWA: Vanuit de certificering heeft het geen toegevoegde waarde als een senior een senior toetst. Dubbele controle voorkomt wel extra fouten.

RWS: je bent je niet altijd bewust van je eigen fouten, in die zin kan dubbele controle wel meerwaarde hebben.

EW: Voorstel is het nu wel te schrappen, maar dit wel in samenspraak met de EGI te evalueren voor de volgende herziening (de KNA 4.0).

T.a.v. Harmonisatie

NEPROM: in het verslag staat dat dat er nog steeds een probleem is mbt harmonisatie van eisen, ook als register en KNA naadloos zouden aansluiten blijft er een verschil bestaan met de eisen die de RCE stelt. Waarom past de RCE zich niet aan de eisen van het veld?

RCE: er vindt op korte termijn (12/03/2010) een overleg plaats met alle partijen om hierover nader te spreken.

De vergadering besluit met het volgende:

Ten aanzien van de dubbele controle wordt dit uit de KNA 3.2 geschrapt en geëvalueerd voor de volgende herziening.

Ten aanzien van de eisen aan actoren blijven de eisen m.u.v. publicaties ongewijzigd:

Voor de KNA 3.2 geldt dat niet aangesloten wordt op het voorstel van het Register m.b.t. de werkervaring in weken ipv jaren (KNA Archeoloog en Prospector) en het stapelen van werkervaring zoals nu in het ontwerp van de 3.2 is opgenomen:

1. De werkervaringseisen in weken voor alle actoren (incl. de Ba) te wijzigen in jaren waarmee de ervaringseisen ongewijzigd blijven t.o.v. de KNA 3.1.
2. Geen stapeling, de eisen zoals ze in de KNA 3.1 staan blijven gehandhaafd (dus de prospector heeft ervaring met prospectief onderzoek, de KNA archeoloog met gravend onderzoek in NW Europa).
3. Wel de nader gespecificeerde eisen m.b.t relevante publicaties over te nemen met dien verstande dat dit niet met terugwerkende kracht geldt, maar voor 'nieuwe instromers'. Dit dient nog nader toegelicht te worden in de KNA tekst.

- Reactie CCvD ten aanzien van punt 5. Bouwhistorie:

RCE: geeft te kennen dat er een leidraad Bouwhistorie bestaat. Afgesproken wordt die voor de volgende vergadering op de agenda te zetten.

- Reactie CCvD ten aanzien van punt 6. Rol bevoegde

overheid/goedkeuringsvereiste

De vergadering besluit met het volgende:

Ten aanzien van punt 5 en 6 wordt ingestemd met het advies van de KNA cie.

- Reactie CCvD ten aanzien van punt 7. Status van de KNA:

Het CCvD is van mening dat de KNA onnodig kwetsbaar is, m.n. in relatie tot borging via de Monumentenwet. Het goed zou zijn als via de BAMZ ook de actoren (bijlage 2 van de KNA) aangewezen zouden worden. Nog beter zou het zijn alle protocollen aan te wijzen. Nu zijn alleen de protocollen die direct relevant zijn voor de opgravingsvergunning aangewezen. De KNA is daarmee alleen 'verplicht' voor vergunninghouders.

De vergadering besluit met het volgende:

Ten aanzien van dit punt zal SIKB overleg hebben met de RCE (Gerda de Bruin).

- Reactie CCvD ten aanzien van punt 8. E-depot:

Het CCvD geeft aan dat het E-depot een zelfstandig werkende instantie is. Wel is het goed nader overleg te hebben, zeker voor de KNA 4.0.

De vergadering besluit met het volgende:

Het E-depot/EDNA wordt voor een volgend CCvD overleg uitgenodigd om toelichting te geven.

5 Projectplan integrale benadering vooronderzoek

EW: licht namens het programmabureau het projectplan toe waarin op hoofdlijnen doel, onderwerpen en fasering zijn weergegeven.

NVAO: ziet het als een prima project, het is tijd om bestaand inzicht in methoden te gaan vertalen naar de praktijk. Wel het verzoek de kosten inzichtelijk te maken.

VOIA: is sceptisch over doel en de na te streven integraliteit. Is dat wel haalbaar? Uitvoering dient goed voorbereid te worden. Ipv standaardisatie kan er juist een grotere mate van gedetailleerdheid uitkomen.

RCE: Van belang is ook aandacht te besteden aan karterend onderzoek. M.b.t. geofysisch onderzoek is er al veel gedaan. Hier zitten wel de nodige beperkingen aan. Waarschijnlijk is inventariseren wat er al is, voldoende. Meer standaardisatie is een goed uitgangspunt. Variatie in het landschap en prospectiekenmerken verdienen extra aandacht, ook materiële neerslag meenemen. Vandaar dat RCE in context van dit project met een uitbreiding van de case studies start.

RWS: het is goed als er meer aandacht komt tussen vraagstelling en methode. Met name voor archeobotanisch onderzoek.

De vergadering besluit met het volgende:

Het CCvD stemt in met het projectvoorstel en de fasering onder voorbehoud van:

- Aandachtspunten worden meegenomen bij de verdere uitwerking.
- Tevens overzicht van de kosten per onderdeel.

6 Archeologie Digitaal

- *Toelichting s.v.z. digitaal deponeren prj 144 (W. de Koning, bijlage 6 verslag)*

WdK licht de stand van zaken toe binnen bovengenoemd project op basis van een overzicht van de verschillende projectonderdelen, het doel, de uitwerking en de stand van zaken.

VOiA: is het nodig dat er aanvullende eisen gesteld worden? WdK geeft aan dat dat nodig is ihk harmonisatie. Eisen moeten van tevoren duidelijk wel zijn, dat is het uitgangspunt.

IWC: Doel is in de toekomst eisen dusdanig helder te hebben, dat (uitgebreide)procesafspraken via de KNA niet meer nodig zijn.

NVAO: het is i.d.d. van belang dat er goede afspraken gemaakt worden die de stabiliteit bevorderen.

- *Toelichting s.v.z. Project 0102 uitwisseling boorgegevens (Roeland Heuff, SIKB)*
RH geeft een toelichting op de svz binnen dit project. Het conceptmodel is inmiddels gereed. Consequentie is dat de software bij de verschillende bureaus zouden moeten worden aangepast.

VOIA: er bestaat nogal wat angst bij bedrijven dat de dat de eisen hiermee zwaarder worden, is dat zo? Geruststelling op dit vlak is wel van belang zoals duidelijkheid over wat geregistreerd moet worden en vervolgens uitgewisseld moet worden. RH licht toe dat het gaat om 'mapping' en het overseinen van informatie tussen software pakket A B. Inhoud zal door de standaard niet worden afgedwongen.

NVAO: vraagt wiens probleem lossen we hiermee op? Waarom doen we dit eigenlijk? WdK geeft aan dat het belang van hergebruik van informatie steeds meer wordt ingezien. WdK geeft aan dat er een regelmatige update en svz van dit project in het CCvD voorbij zal komen. Voor het einde van 2010 zal het eerste conceptresultaat gereed zijn.

- *Basisregistratie ondergrond (BRO, Gerda de Bruijn (RCE), Henk Weerts (RCE), Tirza van Daalen (TNO) en Dirk van Barneveld (VROM)).*

Het project BRO en de relatie met de opslag van (archeologische)boorgegevens wordt ingeleid door HW van de RCE en DvB van VROM. Vanuit TNO geeft TvD een presentatie voor wat betreft de digitale uitwerking. Eea op basis van een kabinetsbesluit op basis van een toezegging aan de Tweede Kamer om te onderzoeken of de huidige registratie DATA en Informatie Ned. Ondergrond (DINO) van TNO kan uitgroeien tot een basisregistratie. Op dit moment zijn 12 basisregistraties gereed en ligt de BRO voor de ondergrond op de tekentafel. Doel is te komen tot betere kwaliteit, efficiënter te kunnen werken en goedkoper. Vraag is of boorbeschrijvingen in de eerste fase kunnen worden meegenomen. RCE is hier een voorstander van. DINO heeft een goede opslagstructuur. Echter, om dubbele opslag van gegevens (i.r.t. SIKB 0102) te voorkomen is nu overleg en afstemming nodig. Het uitgangspunt is dat er voor leveranciers geen extra werk aan zit.

BRO is verplicht voor overheden voor wat betreft de AMZ is er een link en meerwaarde op de volgende punten:

- Bureauonderzoek
- IVO
- Behoud en Beheer
- Opgraven
- Synthese landschap en bewoning

Hiervoor worden werkgroepen in het leven geroepen en is er ihk van 0102 en 0101 nauw overleg met SIKB.

De vergadering besluit met het volgende:

Afgesproken wordt dat het Programmabureau regelmatig een terugkoppeling geeft in het CCvD. Het CCvD heeft geen bezwaar tegen de voorgestelde aanpak het meenemen van archeologisch boorgegevens in deze fase van de BRO (fase 1 ondergrond).

7 Archeologie en bouwen

Helaas kan door agendering en tijdgebrek projectleider (Hans Huisman) binnen RCE niet aanwezig zijn. EW licht project en de vraag aan het CCvD toe.

NEPROM: is zeer blij met deze ontwikkeling. Wel voorwaarde dat er ook duidelijk wordt gemaakt wat acceptabel is en wat niet. Dus dringend verzoek ook ondergrenzen te definiëren.

VNG: Sluit aan op hetgeen NEPROM vraagt. Definiëring en ondergrenzen zijn van belang.

VOIA/IPO-IWC: Zien graag vertaling van onderzoekersoplossing naar vertaling naar de

praktijk, met praktische oplossingen. Niemand durft nu een besluit te nemen over wat wel en niet aanvaardbaar is.

De vergadering besluit met het volgende:

Het CCvD is van mening dat synergie met lopende ontwikkelingen op dit vlak o.m. bij het CGA van groot belang is. Het is goed de uitkomsten in de toekomst te vertalen naar een KNA leidraad. Voorwaarde is echter wel dat er duidelijke grenzen komen over wat wel en niet aanvaardbaar is. Als dat duidelijk is in het projectplan/voorstel neemt het CCvD een definitief besluit.

8 Mededelingen en verslag 07-12-2010

- *SIKB jaarcongres: zal plaats vinden op 6 oktober 2010*
\Jaarprogramma 2010, ter info (bijlage 8a)

Het definitieve jaarprogramma zit ter info bij de stukken.

- *Opleiding prospectiearcheologie: subsidie*
EW deelt mede dat subsidie rond is en de vakopleiding (initiatief van SIKB) nog dit jaar van start zal gaan.
- *EVC: Eerste Ervaringscertificaat uitgereikt*
EW deelt mede dat de eerste ervaringscertificaten zijn uitgereikt aan EVC kandidaten.
- *Leidraad archeologie Waterbeheerders:*
Opdracht is gegund aan consortium bestaande uit Past2Present, Witteveen & Bos en Royal Haskoning. Er vindt een gebruikersworkshop plaats op 27 april bij Waternet in Amsterdam.
- *Bijlage ter goedkeuring: Verslag 7 december 2009 (bijlage 8b)*
VOIA: mbt tot prospectiearcheologie op pag 6, punt 5 heeft het CCvD niet ingestemd, maar het voor kennisgeving aangenomen. Deze nuancering wordt doorgevoerd in het verslag.

9 Rondvraag

NEPROM: vraagt of het mogelijk is het werk van promovendi meer in te gaan zetten in de AMZ. Tevens het voorstel om de SIKBeker 2010 uit te reiken ihv archeologie en ruimtelijke kwaliteit.

EGI: Dick de Jager kondigt zijn vertrek bij EGI aan en daarmee zijn vertrek uit het CCvD. De voorzitter dankt Dick voor zijn rol en inbreng in het CCvD. Nog niet bekend is wie DdJ zal opvolgen.

